

Høringsnotat:

Familie- og kulturkomiteen, Statsbudsjettet 2021, kap. 320, Norsk kulturråd, post 74

Forslag til merknad: Komiteens medlemmer ber om at organisasjonene Danse- og teatersentrum, Music Norway, Office for Contemporary Art Norway, Norwegian Crafts og NORLA flyttes til et kapittel direkte underlagt Kulturdepartementet. Disse NAA-organisasjonene inngår i regjeringens strategi arbeid og er en del av statens virkemiddelapparat for den internasjonale kulturpolitikken og det er derfor hensiktsmessig og effektivt at de rapporterer direkte til departementet og ikke forholder seg til et unødvendig mellomledd.

Bakgrunn

I Prop. 1S foreslår Kulturdepartementet at en rekke aktører skal flyttes fra statsbudsjettet og over i kap. 320 Norsk Kulturråd, post 74, deriblant fem av organisasjonene i nettverket Norwegian Arts Abroad (NAA): Danse- og teatersentrum, Music Norway, NORLA, Norwegian Crafts og Office for Contemporary Art Norway. Vi stiller spørsmål ved at en så stor strukturell reform blir foreslått uten at det har vært en åpen og transparent dialog i forkant mellom Kulturdepartementet, Kulturrådet og de organisasjonene det gjelder.

Uavhengighet, armlengdes avstand og maktspredning er forutsetninger for et sunt norsk kulturliv. Ved å plassere disse fem NAA-organisasjonene under Norsk kulturråd (heretter «Kulturrådet») sentraliserer man vesentlig makt i en allerede meget stor og mektig institusjon. NAA-organisasjonene forvalter midler både for Utenriksdepartementet og Kulturdepartementet, og er kontraktsfestede rådgivere med førstnevnte. I praksis arbeider NAA-organisasjonene gjennom trekantsamarbeidet, et samarbeid mellom NAA-organisasjonene, norske utenriksstasjoner og UD sentralt, som er mye omtalt i mange ulike offentlige dokumenter og strategier.

NAA-organisasjonene opererer i dag på et nivå hvor det samarbeides direkte med departementene, og tilfører sin kunnskap inn i departementenes utredningsarbeid og strategier. Dette styrker arbeidet til departementene da organisasjonene sitter tett på feltene sine. NAA samarbeider også med Kulturrådet og Innovasjon Norge som partnere i forskningsarbeid og eksportprogrammer. Ettersom NAA-organisasjonene både samarbeider tett med KUD, og utfører forvaltningsoppgaver og satsinger på vegne av departementet, er det naturlig at organisasjonene fortsetter å ha tilhørighet her. En konsekvens av en flytting av NAA-organisasjonene til Kulturrådet er at det kan skape interessekonflikter og sammenblanding av roller, da eksportfeltenes interesse ikke nødvendigvis er de samme for kunstfeltet overordnet. Det er viktig at disse synene kommer på bordet når løsninger på ulike spørsmål skal vektles sentralt i departementet.

Den foreslåtte flyttingen vil også skape et mindre effektivt virkemiddelapparat for internasjonalisering av norsk kunst og kultur. I praksis vil det innebære et unødvendig mellomledd ved at NAA-organisasjonenes søknader og rapporter skal behandles av administrasjonen i Kulturrådet, før de sendes til KUD som sender innstillingen videre til Stortinget. Argumenter om å sikre mer kunstfaglig vurdering av budsjettøknadene, samt likebehandling av støttemottagerne oppleves som et ikke relevant argument når det gjelder NAA-organisasjonene. NAA-organisasjonene har sterk kunstfaglig forankring i sine respektive felt gjennom tett kontakt med kunstnere, fagforeninger og bransje og besitter i tillegg den til enhver tid relevante internasjonale utvekslings, markeds- og eksportkompetansen for de ulike kunstfeltene.

I tillegg vil den foreslåtte flyttingen innebære at KUD ikke lenger får informasjon og kunnskap direkte fra NAA-organisasjonene slik det får i dag gjennom søknader, rapporter og dialogmøter. Det vil svekke departementets beslutningsgrunnlag når det gjelder den internasjonale kulturpolitikken. KUD har opprettet 'Avdeling for likestilling, diskriminering og internasjonale saker (LI)', som i følge [depkatalog.no](#) skal ha ansvar for kulturelt mangfold og generelle internasjonale kultursaker, i tillegg til hovedområdet likestilling og diskriminering. Vi anser det som naturlig å plassere ansvaret for NAA der, spesielt siden det er denne avdelingen som har ansvaret for å skrive den internasjonale strategien for kulturpolitikken som departementet skal utarbeide i samarbeid med UD.

Dette innspillet avleveres av de fem organisasjonene i NAA som foreslås flyttes over til kap. 320, post 74.

Nettverket Norwegian Arts Abroad (NAA) består av Design og Arkitektur Norge (DOGA), Music Norway, NORLA, Norwegian Crafts, Danse- og teatersentrum, Office for Contemporary Art Norway (OCA) og Norsk filminstitutt (NFI). Organisasjonene bidrar til internasjonalisering og eksport av kunst og kultur fra Norge gjennom kompetanse- og nettverkstiltak og tilskuddsordninger. Organisasjonene mottar driftstilskudd fra Kulturdepartementet, med unntak av DOGA som mottar driftstilskudd fra Nærings- og fiskeridepartementet. NAA-organisasjonene samarbeider tett med Utenriksdepartementet og norske utenriksstasjoner om prosjekter, internasjonalisering, og eksportfremstøt, samt forvalter tilskuddsordninger på vegne av departementet på hvert felt.